

Resultaten survey psychologisch specialisten – Samenvatting op hoofdpunten

E. van den Berg, namens de NVGzP Afdeling Specialisten

Kader: De survey levert veel informatie op over het professionele profiel van de psychologisch specialisten in de praktijk van dit moment. Dit document geeft een samenvatting op hoofdpunten die informatief, relevant en richtinggevend zijn voor de individuele psychologisch specialist, de afdeling Specialisten van de NVGzP, maar ook voor het werkveld in bredere zin. Voor een volledige weergave op detailniveau verwijzen we naar het oorspronkelijke document (met alle getallen en percentages).

Doelstelling: Weergave van de resultaten van de survey in 5 concrete statements waaruit de signatuur van de huidige psychologisch specialist duidelijk naar voren komt.

Geschreven voor primaire doelgroep: psychologisch specialisten

Algemeen

De survey is ingevuld door 208 psychologisch specialisten. De meerderheid van de specialisten valt onder de cao GGZ (64%) of van de (algemene of academische) ziekenhuizen (15%). De overige specialisten vallen onder een andere cao (bijv. cao Gehandicaptenzorg) of vallen niet onder een cao (bijv. als zelfstandige). Ongeveer 1/3 van de psychologisch specialisten maakt onderdeel uit van de medische staf. Er is hierbij een duidelijk onderscheid naar setting zichtbaar: van de specialisten werkzaam in de GGZ (n=134) neemt 18% deel aan de medische staf, in de ziekenhuissetting (n=27) is dit aandeel 96%.

De psychologisch specialist is een verbindende professional

De psychologisch specialist kijkt vanuit een stevige inhoudelijk positie over de grenzen van het eigen vakgebied. De specialist zet zich in voor het uniformeren van de manier van werken (triage, diagnostiek, behandelen) binnen en tussen teams en tussen verschillende locaties van de instelling. De specialist coacht collega's van andere disciplines, begeleidt en schoolt collega's in opleiding en maakt zich sterk voor efficiënte multidisciplinaire samenwerking en stevige inbedding van de psychologische zorg in diverse vakgroepen. De specialist is actief in relevante wetenschappelijke en beroepsverenigingen en vertaalt beleid vanuit het veld naar de eigen setting.

De psychologisch specialist heeft een breed pakket aan gespecialiseerde eindverantwoordelijkheden

De psychologisch specialist draagt eindverantwoordelijkheid voor het psychologisch handelen, in het bijzonder de behandelresultaten, risicotaxatie, complexe diagnostiek en indicatiestelling. De psychologisch specialist draagt ook eindverantwoordelijkheid voor het *opleiden* van zorgprofessionals, de *implementatie* van beleidsmatige en wetenschappelijke ontwikkelingen over de psychologische zorg en de *positionering* van de zorg en de psychologisch specialist in het werkveld in bredere zin. De specialist is resultaatverantwoordelijk ten aanzien van het personeelsbeleid, de financiële en productieresultaten in de eigen setting en voor de evaluatie van zorgprogramma's.

De psychologisch specialist maakt specialistische kennis en vaardigheden zichtbaar

Het gestructureerd hanteren, ontwikkelen, implementeren en evalueren van psychologische methoden behoort tot de kerncompetenties van de psychologisch specialist. De specialist handelt hierbij vanuit een duidelijke en transparante visie op psychologische zorg.

Differentiaal *diagnostiek* door (of onder eindverantwoordelijkheid van) de specialist gebeurt met actuele diagnostische middelen voor classificerende, maar vooral beschrijvende diagnostiek. Diagnostiek wordt gestructureerd en gericht ingezet en de specialist acteert bij voorkeur als onderdeel van een hoogopgeleid team aan de voordeur.

De specialist vergroot het *behandelaanbod*, waarbij de complexe interactie tussen de klachten, de zorgzwaarte, systeemfactoren, somatiek, coping en persoonlijkheid in de behandeling zichtbaar en meetbaar wordt gemaakt.

De specialist hanteert een cliëntgericht perspectief dat zich uit in een klantvriendelijk aanmeldproces, destigmatisering, *shared decision making* en zelfregie.

De specialist heeft oog voor *kosteneffectiviteit* van de psychologische zorg. Met behoud van kwaliteit werkt de psychologisch specialist aan transparantie van de kosten, het verkorten van de behandelduur en wachtlijsten, de balans tussen productie en betrokkenen fte's en meer integrale samenwerking tussen disciplines.

De specialist toont *leiderschap* in het stimuleren van een veilig werkklimaat en teamcultuur en door zichtbaarheid als voorzitter van patiëntbesprekingen en als onderdeel van de medische staf. De specialist is een zichtbare partner voor bestuursverantwoordelijken (RvB, overheid), beroepsverenigingen en bij visitaties.

De psychologisch specialist is een scientist practitioner

De psychologisch specialist verbindt het klinische werk aan wetenschappelijke ontwikkelingen, bijv. door evidence-based behandelprogramma's te ontwikkelen en/of te implementeren. De specialist is in staat tot het initiëren danwel deelnemen aan wetenschappelijk onderzoek of onderzoekslijn en het kritisch/empirisch beschouwen van onderwerpen die relevant zijn voor het psychologisch handelen (bijv. CAT, PICO). De specialist heeft ook een trekkende rol in de deskundigheidsbevordering van collega's en opleidingen (bijv. werkbegeleiding, supervisie, lezingen, workshops, artikelen, boekhoofdstukken).

Wat betreft innovatie is de specialist oa. gericht op het ontwikkeling van digitalisering van psychologische zorg (bijv. E-Health, virtual reality en serious gaming als behandelvormen, digitale monitoring behandelresultaat). Bij het innoveren van psychologische behandelvormen is de specialist tevens gericht op het aanpassen van bestaande behandelvormen voor nieuwe doelgroepen en/of het ontwikkelen van nieuwe behandelvormen voor bestaande doelgroepen (bijv. herstelgericht werken bij ASS, emdr bij eetstoornissen, MBT bij verslaving etc.).

Psychologisch specialisten zijn steeds vaker ingeschaald in FWG schaal 75

In toenemende mate wordt het kennis- en vaardigheidsniveau van de psychologisch specialist gewaardeerd met een salariëring volgens FWG schaal 75 of hoger (43% in FWG 75 en 4% in FWG 80). De NVGzP ziet deze hogere waardering als passend bij de positie en de inhoudelijke ontwikkeling die de functie van psychologisch specialist de afgelopen jaren heeft doorgemaakt. Ook het toenemende aantal specialisten dat deelneemt aan de medische staf past hierbij. De NVGzP zet zich in voor een landelijke generieke functiebeschrijving voor de klinisch psycholoog en klinisch neuropsycholoog die aansluit bij deze hogere waardering.